

Foto:
Mogens Andersen

Høje Gladsaxe 1964 - 2014

De som blev, blev her nærmest for livet <i>Flemming Larsen, formand AB</i>	5
Høje Gladsaxe er Gladsaxe's vartegn <i>Karin Søjberg Holst, borgmester</i>	7
Vi har aldrig haft lyst til at flytte <i>Birthe Alice Ritnagel</i>	10
Fakta om Høje Gladsaxe	13
Fællesdriften	14
Vi trækker aldrig vores gardiner for <i>Michael Gravengaard, formand FSB</i>	16
Høje Gladsaxe's EGEN kirke <i>Morten Samuelsen, sognepræst</i>	18
Høje Gladsaxe har altid været et godt sted at bo <i>Sonny Hansen og Axel Gerster, Lejerbo</i>	22
Da hovedbiblioteket lå i Høje Gladsaxe <i>Johanne Pasgaard, bibliotekar</i>	27
Så rykker vi bare endnu tættere sammen <i>John Christensen, formand 3B</i>	31
Fredningen er jo for evigt <i>John Althoff-Andersen, næstformand FSB</i>	34
Det er jeres område og jeres hjem <i>Jannie Møgelgaard, beboerrådgiver</i>	37
På en varm og solrig sommerdag <i>Henning Schütt, formand AAB</i>	42
Den store renovering	46
De fem boligselskaber	48

Udgivet maj 2014 af Fællesdriften af Høje Gladsaxe i anledning af bebyggelsens 50 års jubilæum. Redaktion og grafisk tilrettelæggelse: Morten Andersen. Foto: Morten Andersen med mindre andet er angivet. Tryk samt 50 års logo: Graphia A/S. Indholdet kan frit anvendes med kildehenvisning.

I den valgte og ansatte ledelse af Høje Gladsaxe er vi hver eneste dag, på hvert eneste møde vi holder, en smule stolte over at være med til at drive vores fine bebyggelse på bakken oven for Utterslev Mose. Det giver menneskeligt og fagligt store glæder og udfordringer at yde sit lille bidrag til at skabe de bedst mulige rammer for de knap 2.000 familier, som lever her sammen med os.

Høje Gladsaxe var på mange måder, både socialt og teknisk, en nyskabende bebyggelse, da den blev indviet i 1964. Aldrig før havde så mange familier, på så kort tid flyttet ind i så stort et byggeri, som det skete her. Det blev på godt og ondt en lærerig periode for os alle, men set over det halve århundrede, vores hjem og arbejdsplads nu har bestået, synes vi bestemt, at det gode har været dominerende.

Nu, hvor vi står på tærsklen til de næste 50 år med Høje Gladsaxe, er det både tid til at skue tilbage og en god lejlighed til at se frem mod, hvad de næste fem årtier måske vil bringe af udfordringer og muligheder. Med dette jubilæumsskrift forsøger vi at gabe over begge dele. Høje Gladsaxe fejrer sit 50 års jubilæum i fin stand, og vi går trygt og forventningsfuldt de næste 50 år i møde.

Til lykke til os alle sammen.

Bestyrelse og ledelse af de fem boligselskaber og fællesdriften
Maj 2014

De som blev, blev her nærmest for livet

Flemming Larsen, formand for Arbejdernes Boligselskab, afd. 30 Formand for forretningsudvalget for Fællesdriften Beboer siden 1982

Flemming Larsen har boet i Høje Gladsaxe, siden Anker Jørgensen var statsminister, men faktisk har han opholdt sig i området hele sit liv. Han voksede op i Gladsaxe og legede på Lundegaard, der lå på arealet, inden de store bygninger blev rejst. Da opførelsen begyndte, var byggepladsen og de mange maskiner et spændende udflugtsmål for kvarterets drenge, og da Høje Gladsaxe stod færdigt, hang drengene ud i trappeopgangene, nøjagtigt som det sker i dag.

- Der var ikke lås på dørene, så det var populært at ryge en smøg og drikke nogle øl i opgangene. Også dengang lavede vi fis i gaden engang imellem, siger Flemming Larsen, men tilføjer i samme øjeblik: - Men forskellen fra dengang og til i dag er, at vi havde lidt mere respekt for de ældre. Når de bad os om at gå et andet sted hen, så gik vi uden ballade, eller næsten uden ballade i hvert fald, griner han.

Senere begyndte Flemming Larsen at dyrke sport i Høje Gladsaxe Idrætsforening, HGI. Det var dengang en stor klub med flere idrætsgrene for medlemmer i alle aldre.

- Om vinteren spillede vi håndboldkampe i Kennedyskolen's idrætshal. Den var ikke særligt stor, så banen gik næsten helt ud til væggen. Jeg siger dig nogle tacklinger, vi kunne lave, når vi drøned modstanderne ind i betonvæggen, husker Flemming Larsen.

HGI voksede sig større op igennem 1970'erne, og en af de store begivenheder dengang var den årlige turnering, hvor opgange i Høje Gladsaxe spillede mod hinanden på banerne nede foran bebyggelsen.

- Der skulle være både damer og herrer på holdene. Mange spillere var klædt ud, og stævnerne varede hele dagen. Det var et kæmpe show, og vi sluttede altid med nogle ordentlige fester. Dem måtte vi dog holde hver for sig, fordi der var så mange med til stævnerne, at vi ikke kunne feste sammen, mindes Flemming Larsen.

Ifølge AB's formand ebbede stævnerne ud op igennem 1980'erne, og HGI er i dag kun en skygge af sin egen storhedstid. Men klubben er her endnu, og ifølge Flemming Larsen er der muligheder i HGI. - Her bor jo lige så mange mennesker som i en mindre provinsby, så der er i hvert fald folk nok til en klub.

Den høje mand med grå skæg er uddannet pædagog, og praktiktiden blev tilbragt på Lundegaard's Fritidshjem i Høje Gladsaxe, samme sted hvor han fik sin første stilling som nyuddannet. Faciliteterne var "simpelthen fantastiske". Der var en stor have med plæner til boldspil og træer og buske, som ungerne kravlede og byggede huler i. Det var nogle søde børn, men de lavede også en del ballade, ifølge Flemming Larsen:

- I sidste halvdel af 60'erne havde Kennedyskolen, som Høje Gladsaxe skole hed dengang, måske landets største udgifter til vedligehold, fordi tingene blev smadret hele tiden. Ungerne kom indefra Københavns brokvarterer, hvor man kendte og hjalp hinanden. Det skabte et tilhørsforhold, hvor man passede på sine omgivelser, men herude var det en anden sag, understreger han.

Mange af københavnernes flyttede dog tilbage igen, efterhånden som deres gamle kvarter inde i byen blev byfornyret, men ikke alle.

- De som blev, blev her nærmest for livet. Senere fløj børnene fra reden, men også en del af dem vendte tilbage, da de selv stiftede familie. Vi er nu på tredje generation herude, og der er altså bare en eller anden ånd over Høje Gladsaxe, der trækker i folk. Jeg har svært ved at sætte ord på den, men der er et helt specielt sammenhold, siger Flemming Larsen.

Sammenholdet mellem de fem boligselskaber i Høje Gladsaxe er til gengæld en lidt speget størrelse, ifølge

Fortsat fra forrige side

AB's formand siden 1985. Dengang samarbejdede selskaberne om næsten alt, og møderne i fællesdriften kunne vare til midnat. Men det var langt fra alt, der var enighed om, og da samarbejdsaftalen skulle revideres i 1993, var samarbejdet mellem boligselskaberne så dårligt, at det var umuligt at få en ny aftale på plads.

- Så tog vi på Orø Kro, fordi der kunne vi nemlig ikke bare smutte hjem, hvis vi blev uvenner. Der var sgu en lidt dårlig stemning i begyndelsen, men som weekenden skred frem, blev humøret bedre, og vi fik en ny samarbejdsaftale i hus, husker Flemming Larsen.

AB har mange aktiviteter og klubber for beboerne, og for Flemming Larsen selv er det billardklubben i kælderen under nummer 43, der trækker mest. Det er den bedste billardklub i hele AB's turnering, og mesterskabet er lige kommet i hus med 81 sejre i 90 kampe, en rekord, som ifølge den ivrige billardspiller, aldrig bliver slået.

- Jeg tabte ikke en eneste kamp, men det skal du ikke skrive, udbryder han.

Fremtiden for Høje Gladsaxe byder på flere udfordringer, men boligselskaberne har taget sine forberedelser:

- Skur 2 projektet sikrer, at der bliver taget bedre hånd om de af vores beboere, som befinder sig på kanten af samfundet, og vores partnerskab med kommunen, politiet og centrets ejer ruster os til at sikre beboernes tryghed, og det ligger os meget på sinde, siger Flemming Larsen.

Den forestående renovering af Høje Gladsaxe's nordlige facade er også en stor opgave, men den er ifølge AB formanden ikke at sammenligne med renoveringen af den sydlige facade i 1990'erne.

- Det var et projekt, der løb lidt af sporet og endte med at koste en halv mia. kroner, langt mere end oprindeligt budgetteret. Men tag ikke fejl af, at det skabte værdi for alle beboerne i Høje Gladsaxe. De med altan fik et ekstrarum, de kan bruge hele året, og i stueetagen blev haverne større. Denne renovering er bare en udgift, og den skal holdes så lav som muligt, slutter Flemming Larsen med et løfte om, at renoveringen ikke vil kunne mærkes på huslejen. Med rettidig omhu er der nemlig gennem mange år lagt penge til side til renovering af nordfacaden.

-moan

Foto: Mogens Andersen

Foto: Gladsaxe Kommune

Høje Gladsaxe er Gladsaxe's vartegn

Af Karin Søjberg Holst, borgmester

Udsigten var fantastisk fra mit kollegieværelse på 7. sal i punkthuset i Høje Gladsaxe. Jeg flyttede til Høje Gladsaxe i 1967, tre år efter at de første lejligheder blev taget i brug, og jeg holdt meget af at bo her.

Jeg er opvokset på Tobaksvejen ikke langt fra Høje Gladsaxe, og jeg kan stadig huske de kæmpestore kraner, der blev brugt til at bygge de 1.921 lejligheder.

Det var Danmarks', ja Vesteuropa's største byggeplads dengang. De byggemetoder, der blev brugt, var meget

avancerede og banebrydende. Det skulle gå stærk. For der var bolignød dengang. Så der var brug for gode familieboliger.

Lige fra starten vakte Høje Gladsaxe stor opsigt blandt arkitekter og bygherrer, både i Danmark og i udlandet. Og i dag er Høje Gladsaxe kommunens vartegn.

På afstand har Høje Gladsaxe næsten en skulpturel virkning. Bygningerne understreger modsætningen mellem den frie natur og den menneskeskabte kultur.

Det er helt unikt og gør Høje Gladsaxe til noget ganske særligt. Man kan følge årstidernes skiften lige fra de første forårsblomster springer ud på det store grønne område, til efterårets gyldne farver sætter ind.

Høje Gladsaxe er kommunens største samlede boligbyggeri. Det er en hel by på højkant.

Via Fællesdriften kan de fem boligselskaber tale med én stemme og på den måde gøre deres indflydelse stærkt gældende. Ja, vi har i Gladsaxe Kommune i det hele taget altid haft et stort og stærkt samarbejde med Fællesdriften i alle 50 år.

Det seneste samarbejdsprojekt er den nye partnerskabsaftale fra marts 2014 om at gøre Høje Gladsaxe til et mere trygt sted at færdes. Vi vil gøre alt, hvad der står i vores magt for at gøre Høje Gladsaxe til et endnu bedre sted at bo.

Høje Gladsaxe er Gladsaxes vartegn. Men det er sandelig ikke kun på det arkitektoniske og æstetiske område, at Høje Gladsaxe har skrevet danmarkshistorie og er med til at tegne kommunen.

Også på det politiske plan er der stor indflydelse herfra. En indflydelse, der rækker helt ind i byrådsalen. For der er mange byrådspolitikere, der har boet og bor i Høje Gladsaxe. Gladsaxe's forrige borgmester, Ole Andersen, boede her også i en årrække.

Man skal aldrig glemme, hvor man er kommet fra. Jeg er opvokset i Gladsaxe, og jeg holder af Gladsaxe og af Høje Gladsaxe. Et af mine mål som borgmester er at gøre Høje Gladsaxe til et endnu bedre sted at bo. Skole, klubber, fritidstilbud og friarealer skal være helt i top i Høje Gladsaxe. Og det arbejder vi målrettet på i Gladsaxe Kommune.

Et stort og varmt tillykke med 50 års fødselsdagen til alle jer, der bor i Høje Gladsaxe.

Billedet er taget den 24. januar 1964 og viser, med hvilken hastighed Høje Gladsaxe blev opført. Mindre end et år senere flyttede de første beboere ind i de høje huse.
Billedet er fra John Brabant's arkiv.

Vi har aldrig haft lyst til at flytte

*Birthe Alice Ritnagel
Nr 33, 15. th.
Beboer i Høje Gladsaxe
siden 1965*

Birthe Ritnagel og hendes mand, Johnny, flyttede ind i Høje Gladsaxe, nr. 33, 15. sal til højre, otte dage inde i 1965. Det var to uger før, Lyndon B. Johnson tiltrådte sin anden periode som USA's præsident, og mens Texaneren for længst er ude af Det Hvide Hus, bor Birthe stadig i lejligheden ved Utterslev Mose. Med sig havde familien en toårig datter, og efter et års tid i det høje hus stødte lillesøster til.

Selv om velfærdsstaten buldrede derudaf, var det ikke let at få en god bolig midt i 1960'erne, og som mange andre unge par boede den lille familie i de første år hos svigerforældrene. Det gjaldt derfor om at slå til, når lejlighed bød sig, bogstaveligt talt, og nogen gange gik det meget hurtigt.

- Vi sagde ja tak til den første lejlighed, vi blev tilbudt, selv om den ikke engang var bygget endnu, men min mand og min svigerfar havde været inde på boligselskabet og se på nogle tegninger. Da vi så stod heroppe med flyttegodset i hånden, fik vi øje på min kollega fra spinderiet på Tagensvej. Hun skulle flytte ind lige overfor, og dér boede vi så dør om dør i 44 år, griner Birthe Ritnagel.

Som alle andre, der besøger Høje Gladsaxe, var det særligt udsigten som imponerede de nye beboere. I begyndelsen var det endda på første parket til den travle byggeplads, fordi Høje Gladsaxe slet ikke var bygget færdigt, da familien Ritnagel flyttede ind.

- Det var spændende at sidde på terrassen og se byggeriet skyde op, og når vi fik gæster, var det nærmest umuligt at få dem ind fra terrassen igen, siger Birthe Ritnagel og tilføjer, at familien, som mange andre herude, hurtigt investerede i en stor kikkert.

Det var nu ikke det eneste, der skulle investeres i, fordi huslejen, efter datidens forhold, var ganske høj i den nye bebyggelse. 650 kr. om måneden inklusiv varme og strøm, og det vel at mærke i en tid, hvor gennemsnitslønnen for en arbejder var ni kr. i timen.

- Efter halvandet år steg huslejen til 850 kr., og det gav meget ballade. Den efterfølgende generalforsamling i boligselskabet måtte flyttes til skolen på grund af det store fremmøde, men opstandelsen gik dog hurtigt i sin mor igen, fordi der var jo ikke at noget at gøre ved det, husker Birthe Ritnagel.

I dag er huslejen på 5.000 kr. om måneden, og det er

faktisk et par tusinde kroner mindre end fem årtiers inflation ellers ville have resulteret i. Høje Gladsaxe er på to generationer derfor gået fra at være en dyr til at være en billig beboelse.

Da familien Ritnagel flyttede ind, var der mange andre par med børn i Høje Gladsaxe, og det var i en periode, hvor kvinderne endnu ikke for alvor var kommet ud på arbejdsmarkedet. Børnene gik i den lokale skole og legede med hinanden, mor handlede nede i centret, som var fyldt op med butikker af alle slags. Sagar posthus og bibliotek var her også. Man kunne leve hele livet i Høje Gladsaxe, og det var der også en del der gjorde.

- Høje Gladsaxe var på den måde perfekt for børnefamilierne, og vi mødre stødte jo dagligt på hinanden i de grønne områder, så sammenholdet kom nærmest af sig selv, konstaterer Birthe Ritnagel.

I de første år måtte mødre dog tage bussen til Buddinge for at handle, da Høje Gladsaxe center endnu ikke var bygget.

- Senere slog storcentrene langsomt vores eget center ihjel, men nu er der igen kommet supermarkeder dernede. Det har enorm betydning for mange beboere, ikke kun fordi vi igen kan handle, hvor vi bor, men også fordi det giver os lejlighed til at mødes og få en snak, siger den tidligere medarbejder på TO-R Radio.

Ægtefællen Johnny arbejdede også på den store radio- og TV fabrik i Vanløse, og det betød, at familien altid har haft et TV, noget der i høj grad var en luksus i 1965. I dag står der en fladskærm i Birthe Ritnagel's stue, men både køkken og badeværelse er det samme, som dengang familien flyttede ind.

Selv om et par generationer er forløbet, er der stadigvæk ti beboere i opgangen, som har boet her siden sidste halvdel af 1960'erne.

- Der er kun damer tilbage i selskabet, men vi hygger os vældigt og går engang imellem ud og spiser eller tager en tur i biografen, smiler Birthe Ritnagel.

Døden skilte Birthe og Johnny for fire år siden, men fru Ritnagel har ingen planer om at finde et andet og mindre hjem af den grund.

- Vi har aldrig haft lyst til at flytte fra Høje Gladsaxe, og det har jeg heller ikke nu, slutter hun med fast stemme.

-moan

Høje Gladsaxe under opførelse, september 1964.
Foto: Eugen Amding

HØJE GLADSAXE

Opført 1963 - 1968

Bygherre: Arbejdernes Andels-Boligforening, Arbejdernes Boligselskab i Gladsaxe Kommune, Fagforeningernes Boligforening for København og Omegn, Boligselskabet Lejerbo samt Foreningen Socialt Boligbyggeri ved Arbejderbo.

Ingeniør: P. E. Malmstrøm (konstruktioner), Henning Hansen, Erik Carlsen og Jens E. Frølund (installationer), M. Folmer Andersen (vejanlæg), Jørgen Juul Møller, Kai Agentoft og Alex Poulsen (arkitektur).

Landskabsarkitekt: Sven Hansen, Morten Klint og Andreas Bruun.

Konsulent: Institut for Center-Planlægning.

I 1960'erne var forbilledet, at en boligbebyggelse skulle rumme alt fra institutioner til vaskeri og butikker. Tanken var, at byggeriet skulle fungere som en slags bo-fabrik. Høje Gladsaxe var på det tidspunkt det mest moderne og avancerede montagebyggeri i Danmark. Montagebyggeri er byggeri, som er sammensat af præfabrikerede elementer. Man benytter sig af samme princip, som når vi køber møbler i IKEA og selv samler dem derhjemme.

Montagebyggeriet gjorde det muligt at bygge mange boliger på kort tid og løste dermed en del af 1960'ernes boligmangel i Storkøbenhavn. 2000 lejligheder er samlet i fem blokke, som ligger helt tæt på en befærret adgangsvej. Her ligger også Høje Gladsaxe butikks-

center, som er en integreret del af planen over boligområdet. På den modsatte side har beboerne udsigt over et stort, grønt fællesareal med institutioner og forsamlingshus.

Høje Gladsaxe er et billede på den industrialisering af byggebranchen, som startede allerede i starten af 1900 tallet. Boligblokkenes slanke geometriske former og hvide beton illustrerer tidens arkitektoniske strømninger. Det er et eksempel på stilarten 'international style' og modernisme.

Byggeriet kan sammenlignes med den schweiziske arkitekt Le Corbusiers almene boligbyggerier Unité d' Habitation, som ligger i Marseilles og Berlin. Hos Corbusier bevægede fascinationen af industrien sig helt ind i boligen. Faktisk kaldte han sine boliger for 'bo-maskiner'.

Høje Gladsaxe er efterfølgende blevet kritiseret for at være umenneskeligt byggeri. Det er blevet pointeret, at rum for socialt liv mellem bygningerne ikke er medtænkt. Boligerne og rekreative områder er adskilt, og byggeriet står dermed i skarp kontrast til tæt-lav-byggeriet fra samme periode. Her er man netop opmærksom på, at arkitekturen skal bidrage til et godt socialt klima.

I dag arbejder man videre på at udvikle montagebyggeriet. Ideen er, at man nemmere, hurtigere og billigere skal kunne bygge boliger til den tredje verden, hvor millioner af mennesker lever uden tag over hovedet.

Kilde: Dansk Arkitektur Center

Fællesdriften af Høje Gladsaxe

Fra begyndelsen i 1964 har Høje Gladsaxe haft en drift og administration, der er fælles for de fem boligselskaber, i daglig tale "Fællesdriften".

Udlejningen af Høje Gladsaxe's lejligheder varetages af de enkelte boligselskaber og Gladsaxe Kommune. Vedligeholdelse af boligblokkene og de øvrige bygninger og anlæg udlejes af Fællesdriften af Høje Gladsaxe. Fællesdriften af Høje Gladsaxe er en bestyrelse, sammensat af fem medlemmer fra hver afdelingsbestyrelse i boligselskaberne. Repræsentantskabet, som er dem der bestemmer, er fem afdelingsbestyrelsesmedlemmer fra hver af de fem boligselskaber

Til Fællesdriften er knyttet en forretningsfører, Jesper Loose Smith, som sammen med inspektørkontoret sørger for den praktiske administration af bebyggelsens fælles anliggender. Der er 26 medarbejdere tilknyttet driften, og de tager sig af en lang række opgaver fra pleje af de grønne områder og vedligehold af de store vand- og varmeanlæg til syn af lejligheder og større vedligeholdelsesarbejder. Desuden er de fire medarbejdere i Beboerrådgivningen også en del af Fællesdriften.

Under Fællesdriften hører Informationsudvalget, Aktivitetsudvalget og Parkudvalget, alle udvalg som er sammensat af repræsentanter for de fem boligselskaber og med hver sine opgaver. Informationsudvalget står bag Høje Gladsaxe Bladet, der udkommer ti gange årligt og omdøles til alle lejligheder, erhvervslejemål og institutioner i bebyggelsen. Aktivitetsudvalget arrangerer ture og fester som juletræsfesten og sommerudflugten, og endeligt har Parkudvalget ansvaret for alle fælles udendørsarealer. Læs mere på: www.hoje-gladsaxe.dk

Vi trækker aldrig vores gardiner fra

Michael Gravengaard, formand for FSB og næstformand for Forretningsudvalget for fællesdriften Beboer siden 1997

Det var kærligheden, som bragte Michael Gravengaard til Høje Gladsaxe for 17 år siden, og det har han ikke fortrudt et øjeblik. Hverken kærligheden eller sit valg af nyt hjem.

- Det var ikke fordi, jeg flyttede herud med en masse forventninger til bebyggelsen, men det er da klart, at der var nogle ting som trak, udover min kone naturligvis, griner formanden for FSB, et af Høje Gladsaxe's fem boligselskaber. Han tilføjer, at han glædede sig til at komme ud til de store, grønne områder og så den særlige egen-skab, de fleste der bor i højhus måske ikke tænker over til dagligdag: Der er ingen genbo.

- Vi trækker aldrig vores gardiner for, bortset fra når solen skinner for meget, og det må jo siges at være et luksusproblem, siger Michael Gravengaard og understreger, at udsigten selvfølgelig er noget af det helt unikke ved Høje Gladsaxe. Han og konen er faste værter hver eneste nytårsaften, hvor gæsterne fra altanen har fri udsigt til hovedstadens fyrværkeri.

Med sine 17 år i de høje huse er Michael Gravengaard en beboer med høj anciennitet, men det er ikke så usædvanligt ifølge formanden for FSB.

- Der er mange herude, som har boet her nærmest hele deres liv. Det sker heller ikke sjældent, at nogle som flyttede her fra, da de blev voksne, senere hen kommer tilbage, når de har fået deres egen familie. Jeg har sågar oplevet beboere, som først er flyttet, for derefter at fortryde og flytte tilbage igen. Det ser jeg alt sammen som det bedste kvalitetsstempel en bebyggelse kan få.

FSB har i mange år været administreret af FSB's hovedkontor i København, men det ændrer sig fra nytår 2015, hvor boligselskabet skifter administrator. Michael Gravengaard mener ikke, at det er noget, som beboerne kommer til at mærke i dagligdagen, men i bestyrelsen forventer man mere fleksibilitet og hurtigere reaktion på netop FSB i Høje Gladsaxe's ønsker.

- Som alle andre, store bebyggelser har også vi vores særlige ønsker og behov herude, og i bestyrelsen sad vi lidt for ofte med en fornemmelse af, at vi skulle kæmpe meget for at blive hørt inde på hovedkontoret, derfor skifter vi nu administrator, slår FSB's formand fast.

Som mange andre boligselskaber kæmper også FSB med, at interessen for beboerdemokratiet ikke er, hvad den har været. Der dukker stadig færre op til beboermøderne, og de fremmødte bliver mere og mere grå i toppen.

- De mange forskellige aktiviteter, vi har i Høje Gladsaxe, sker jo ikke af sig selv, men fordi der er nogen som gider stå for dem, og det er vi nok ikke så gode til at gøre opmærksom på, siger Michael Gravengaard, der dog ikke har nogen patentløsning på problemet. - Den som finder ud af at få beboerne til at interessere sig mere for beboerdemokrati skal have en præmie, og ideen skal bredes ud til hele landet, siger formanden med et glimt i øjet.

I FSB har bestyrelsen stor opmærksomhed på at skabe tryghed blandt beboerne. Af den grund er der lås på døre og elevatorer i boligselskabets huse, og for tiden er man i gang med at montere videovervågning ved indgangene.

- Jeg mener ikke, der er noget at være nervøs for, men kameraerne er et stærkt ønske blandt beboerne, og det er grund nok til at investere i videovervågning, understreger Michael Gravengaard.

Om fremtiden i øvrigt understreger formanden, at bestyrelsens planer er ganske jordnære, men det skal også ses som udtryk for, at tingene i det store hele fungerer i Høje Gladsaxe.

- De, som tegnede og byggede vores bydel, gjorde det jo godt fra starten. Se bare på bad og køkkener, som mange steder er de samme som i 1964, og den store renovering skyldes jo ikke, at byggefirmaerne eller håndværkerne sjuskede, men at man ikke dengang vidste bedre om beton's holdbarhed. Høje Gladsaxe skal nok stå rank de næste 50 år også, forsikrer Michael Gravengaard.

-moan

Foto: Høje Gladsaxe Kirke

*Af Morten Miland Samuelsen,
sognepræst ved Haraldskirken,
Høje Gladsaxe, siden 1983*

SELVFØLGELIG SKAL DER VÆRE EN KIRKE i Høje Gladsaxe! sagde borgmester Erhard Jacobsen. ”Her bygger vi en nøglefærdig by med skoler, gymnasium, bibliotek, butikcentre – og så skulle vi vente på kirken? Ikke tale om!”

Og så greb han telefonen og ringede til sin (daværende) partifælle, kirkeminister Bodil Koch. De to bagte en politisk rævekage, så Høje Gladsaxe ikke (som Søborg-magle) skulle vente på, at beboerne samlede penge ind til at bygge kirke.

En særlov blev vedtaget i Folketinget, at Høje Gladsaxes EGEN kirke skulle bygges for kirkeskattemidler samtidig med resten af bebyggelsen – en kirkehistorisk begivenhed.

Arkitektfirmaet havde heldigvis et par gode folk (Alex Møller og Juul Poulsen), der allerede havde lavet Utterslev kirke, og de tegnede kirken som en del af bebyggelsen – og alligevel helt sin egen.

Alle andre bygninger i HG er retvinklede med flade tage – kun kirken har skråt tag! Arkitekterne tænkte, at det skal være et hus med forbindelse mellem himmel og jord. Kirken blev indviet 1. søndag i advent 1967 og fik navnet Haraldskirken. Det var nemlig 1000 år siden, kong Harald Blåtand blev døbt og skrev på Jellingestenen: ”Den Harald, som gjorde danerne kristne.”

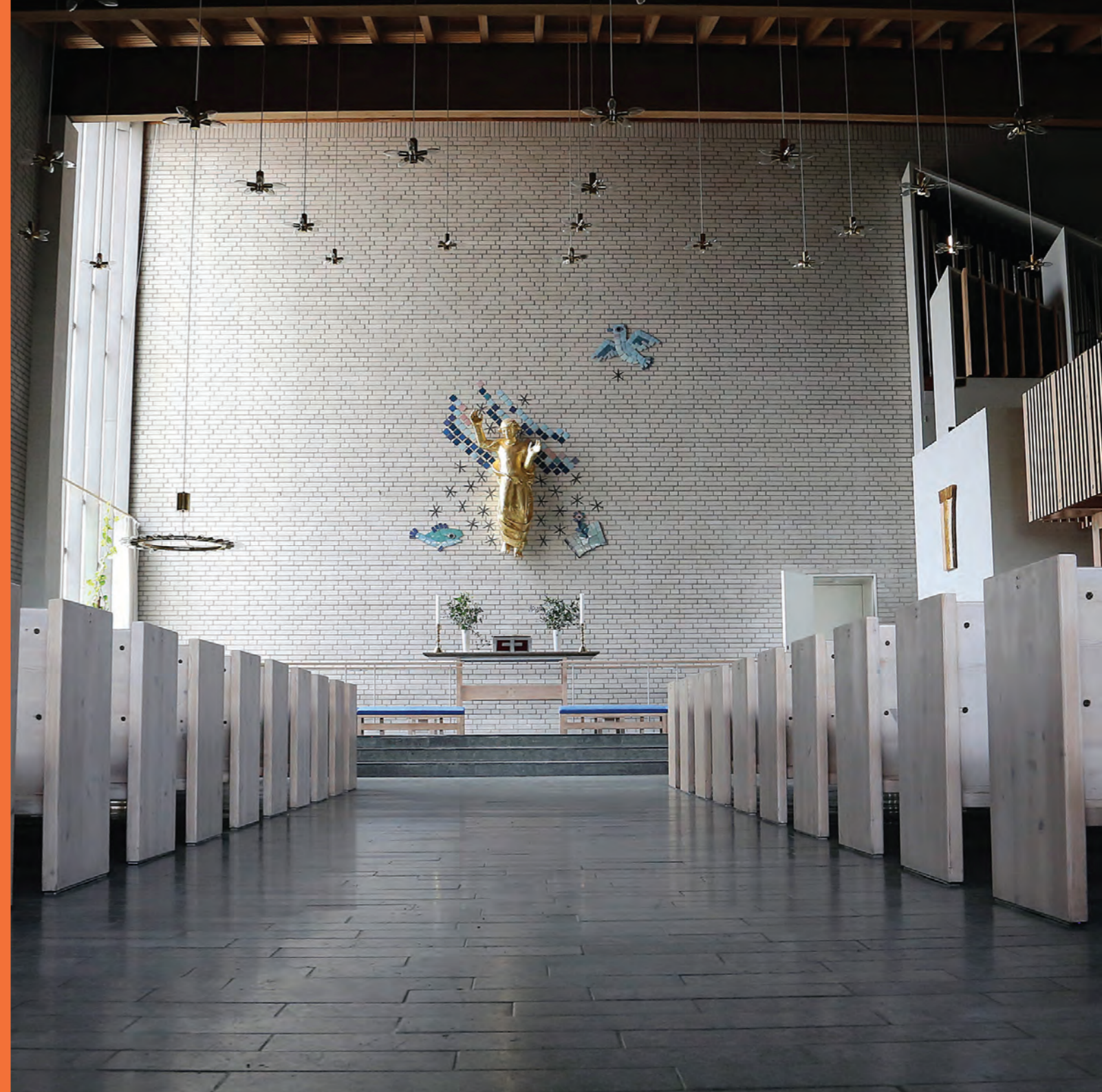
Ved indvielsen hang der bare et stort fyrretræskors over alteret – det hænger nu på nordfacaden mod Gladsaxevej. Så fik menighedsrådet kontakt med den berømte billedhugger Henrik Starcke (kendt for ”De Fire Vinde” ved Kastrup Lufthavn), og han skabte et originalt kunstværk til Haraldskirken.

Ordet kommer til Verden, hedder den gyldne bronzestatue af Jesus på vej fra himmel til jord. Den er blevet ikon for måden at være kirke på i Høje Gladsaxe:

Haraldskirken holder jordforbindelsen, vi vil ligesom Jesus hellere være på jorden end i himmelen (lige nu).

Fortsættes på næste opslag

**Høje
Gladsaxe's
EGEN kirke**

Fortsat fra foregående opslag

Haraldskirken vil være en kirke med åbne arme, der arbejder med at vi kan tage imod hinanden, ligesom Jesus tager imod os (et bibelcitater fra Romerbrevet 15,7).

Tilbage i 1989 kom Høje Gladsaxe's kirke i aviserne: Egon Gad Johansen (skizo-Egon eller Sokrates, han brugte begge navne selv) stillede op til menighedsrådsvalg på Listen for værtshusenes, de sindslidendes og den lille tros kristelige berettigelse.

Det lød som en vittighed, men i HG tager vi hinanden alvorligt. Det førte til en seriøs valgkamp mellem Egons liste, Kirkelisten med vægt på det gode, gamle, og Listen for liv og vækst med vægt på fornyelse. Og den skizofrene førtidspensionist var i otte år et respekteret medlem af menighedsrådet, der mindede resten om at være kirke med åbne arme – også for den lille tro.

Han var også med til at ansætte den første sognemedhjælper. I over tyve år har vi ikke skullet nøjes med en præst, men der er også en faglig medarbejder, en diakon, til kirkens sociale arbejde – de åbne arme – bl.a. i værestedet Skuret, som kirken og boligselskaberne driver sammen med kommunen.

Børn og unge har altid været vigtige i HG og i kirken. Siden 1992 har der været et børnehjørne i kirkerummet og en børneprædiken før de voksnes om søndagen.

Tilbygningen 2007 blev lavet for at få lokaler særligt til børn og unge – en ny form, der nu bliver efterlignet mange andre steder, med gulvvarme, sækkestole, hvide vægge at hænge ting på, trommesæt og elektronisk tavle.

Al slags musik kan bruges til at skabe forbindelse mellem himmel og jord. Derfor er der to børnekor, et gospelkor og en musiker, der kan spille både jazz, rock og klassisk orgel. De store salmer synger vi stadig, men også nogle, der bedre kan rumme den lille tro og de smås tro.

Du har sikkert også været i Haraldskirken – til bryllup eller begravelse eller barnedåb – eller til søndagsgudstjeneste – eller til jul eller fastelavn eller pinsebrunch eller...

Ikke alle i HG er medlemmer af Folkekirken, men Haraldskirken er åben for hele Folket. Der er flere indmeldelser end udmeldelser, men mange flytter hertil med en anden baggrund end folkekirkens. I syv år holdt Danmarks første urdu-talende kristne menighed til her, og nu er der en engelsktalende, afrikansk menighed med en præst, der er født i Nigeria.

Har du gode ideer til, hvad vores fælles hus kan bruges til, så snak med menighedsrådet eller præsten eller diakonen. Hjælp os med at holde åbne arme.

Høje Gladsaxe har altid været et godt sted at bo

Sonny Hansen (tv), formand for Lejerbo Afd. 15 og medlem af forretningsudvalget for Fællesdriften. Beboer siden 2009
Axel Gerster, medlem af bestyrelsen for Lejerbo Afd. 15. Beboer siden 1966

Lejerbo's afdeling i Høje Gladsaxe er jo selvstændig, så de kan ikke bare tage beslutninger inde i hovedkontoret, som vi ikke er enige i, slår formand Sonny Hansen fast.

Så er tonen lagt, og den tidligere smed er fast i blikket, når han fortæller, hvad der gør Lejerbo's del af de mange, store bygninger sin egen.

Bortset fra en afstikker til Nørrebro har Sonny Hansen altid boet i området omkring Høje Gladsaxe, men dog kun de seneste fem år i selve bebyggelsen. Derfor har han taget sin ven og bestyrelseskollega Axel Gerster med. Axel har næsten fem årtiers anciennitet med i bagagen, og det høres fra første ord.

- Høje Gladsaxe har altid været et godt sted at bo, siger han uden tøven og uddyber:

- I perioder har vi haft nogle problemer, og det er som om, at de kommer med en generations mellemrum. Da jeg flyttede ind i 1966, synes de unge drenge, at det var sjovt at knække træerne og sætte ild til kælderlokalerne. Men de voksede jo op og blev mere fornuftige, og så gik det i sig selv igen. Indtil rødderne fik halvstore børn, som så selv gik i gang med at lave rav i gaden, griner Axel Gerster. Han og Sonny Hansen er dog enige om, at balladen i området er langt mindre, end det medierne giver indtryk af, og at den i øvrigt for det meste skyldes folk, som ikke selv bor i Høje Gladsaxe.

- Vi har altid gjort meget ud af at holde huse og grønne

områder i pæn stand herude. Det skaber tilhørsforhold og er med til, at beboerne passer på tingene, gør Axel Gerster det klart og nævner som eksempel den meget store, hvide mur lige udenfor: Ikke en eneste klat graffiti har den. - Og det bliver fjernet øjeblikkeligt, når der kommer noget, lyder det prompte fra Sonny Hansen.

Fjernet bliver også et stort antal biler, når Høje Gladsaxe's beboere hver morgen kører på arbejde, men sådan

har det ikke altid været: - Da jeg flyttede ind, var der kun én bilejer i hele bebyggelsen, og han boede i nr. 24. Som årene gik, fik de fleste en firhjulet, og så kørte de ud i de nye storcentre og handlede. Det gik i længden hårdt ud over vores eget center, og det kan man jo se den dag i dag, siger Axel Gerster med en hentydning til det halvtomme indkøbscenter i Høje Gladsaxe.

Vi sidder i kælderen, hvor Lejerbo har bestyrelseslo-

kale, og netop kælderrummene er steder, hvor der sker meget i Høje Gladsaxe.

- Disse rum bliver jo brugt af billardklubberne, motionsklubber, fotoklubber, og hvad ved jeg. Der er masser af klubber i Høje Gladsaxe, men ikke en eneste er fælles med de andre boligselskaber, siger Sonny Hansen med lidt undren i stemmen.

Axel Gerster supplerer med en oplysning, der nok vil undre mange, som gæster bebyggelsen, der er på størrelse med de mindste kommuner: Der er intet fælleshus.

- Det har der aldrig været, og jeg tror, det skyldes, at de fem boligselskaber i bund og grund ikke vil binde sig for flere fælles omkostninger end højst nødvendigt, siger Afdeling 15's bestyrelsesmedlem.

Og af den grund driver beboerne i hvert boligselskab sine egne klubber, men det er dog ikke ensbetydende med, at der ikke er noget fælles. Fastelavnsmiddagen bliver holdt i fællesskab lige som den årlige udflugt og julefrokost for pensionisterne.

En ting som har ændret sig, i de mange år Axel Gerster har været med, er selve foreningslivet i Lejerbo. Det er ikke, hvad det har været:

- Da jeg begyndte i bestyrelsesarbejde i 1997, var der kamp om pladserne, understreger han, og får øjeblikkeligt følge af Sonny Hansen: - Ja, og i dag kan vi dårligt finde nogen, som gider at være med i bestyrelsen.

De to herrer finder lidt trøst i, at det er et kendetegn for foreninger overalt, men det er et problem som skal løses, ellers dør beboerdemokratiet.

- Vi skal blive bedre til at fortælle beboerne, hvor vigtigt det er, at de engagerer sig i det lokale demokrati, slår formanden fast.

Om fremtiden i øvrigt for Høje Gladsaxe er der enighed blandt de to om, at den bl.a. kommer til at stå på mere energirenovering.

- Vi bruger ret meget energi på at oplyse vores store facader og fællesarealerne, og jeg kan sagtens forestille mig, at den i fremtiden kommer fra solfangere på taget, er Sonny Hansen's profeti, som bakkes op af Axel Gerster, der tilføjer, at selve facaderne også skal have en energirenovering. En proces, som allerede er i gang.

-moan

Alle foto på siden kommer fra Fællesdriftens arkiv, og fotografene er ukendte

Foto:
Ukendt

Da hovedbiblioteket lå i Høje Gladsaxe

Af Johanne Pasgaard, bibliotekar
Høje Gladsaxe Bibliotek

Høje Gladsaxe Bibliotek fylder ikke helt 50 år endnu, da kommunen først lejede sig ind i 1967. Det skete, fordi det daværende hovedbibliotek på Gladsaxevej 111 var blevet for småt. Og mens alle ventede på, at det nye hovedbibliotek ved Rådhuset blev bygget og indviet i 1979, fungerede biblioteket i Høje Gladsaxe centeret som hovedbibliotek.

I 1969 flyttede hovedbørnebiblioteket ind i lokaler lige ved siden af. Da inventaret lod vente på sig, var gode råd dyre. Kreativiteten foldede sig ud, og i tråd med tiden fandt man nogle ølkasser, som blev malet, og det blev starten på det berømte ølkassebibliotek, som blev kopieret flere andre steder. I 1980 genåbnede Høje Gladsaxe bibliotek som en filial. Faktisk var det Buddinge filialen,

som flyttede fra Buddinge centeret. Samtidig fik biblioteket naturligt nok navnet Høje Gladsaxe Bibliotek og bestod igen kun af de oprindelige lokaler, som blev lejet i 1967.

Gladsaxe Kommune var blandt de første, som stillede internet til rådighed for borgerne, og i 1997 kunne biblioteket tilbyde borgerne at se og afprøve internettet. Dog kun en halv time ad gangen.

Biblioteket har i flere omgange fået en ansigtsløftning i form af ny indretning og nyt inventar, men den mest omfattende ændring skete i 2010, hvor biblioteket åbnede som cafébibliotek med værestedsfunktionen i højsædet. Det har medført en betydelig forøgelse af antallet af computere til publikum, mens materialebestanden er blevet reduceret, så biblioteket er blevet mere indbydende med lys og luft mellem reolerne.

I 2012 og 2013 har biblioteket fået frivillige hjælpere, som bl.a. hjælper borgerne med it-problemer og samler interesserede om f.eks. strikning. Seneste skud på stammen viste sig i 2013. Nu kan borgerne selv lukke sig ind udenfor åbningstiden. I den selvbetjente tid kan borgerne benytte bibliotekets computere og bibliotekets øvrige tilbud.

I årene der kommer vil det åbne bibliotek blive stærkere, og den lokale forankringen bliver tydeligere.

Høje Gladsaxe Bibliotek er kommet for at blive.

Personalet samles til en afskedsdrink den dag i 1979, da hovedbiblioteket lukkede i Høje Gladsaxe. Foto: Lone Dam

← Ensrettet

Så rykker vi bare endnu tættere sammen

John Christensen, formand for 3B og medlem af forretningsudvalget for fællesdriften. Beboer siden 1971

Da John Christensen og hans lille, nystartede familie valgte Høje Gladsaxe som rammen om deres liv, var grunden ganske klar:

- Gladsaxe var en progressiv kommune med masser af tilbud til børn. Både pasning, skole og fritidstilbudene var i top, og det afgjorde sagen, da vi ledte efter et alternativ til vores lille toværelses på Frederiksberg, siger formanden for boligforeningen 3B siden 2009 og i et par omgange før det.

Efter mange års massivt boligbyggeri var det ikke svært at finde et nyt hjem i de tidlige 1970'ere, og det var ikke økonomien, som drev familien til Utterslev Mose. Huslejen steg fra 113 kr. om måneden til 725, og en seksdobling af huslejen krævede gode grunde.

(Fortsættes på næste side)

(Fortsat fra foregående side)

- Det betød jo også noget, at vi kom herud fra oliebrændevn og asfalterede baggårde. I Høje Gladsaxe var alt nyt og moderne med høj himmel og grønne områder lige ude foran døren. Det talte bestemt også til bebyggelsens fordel, at vi som en lille, ung familie havde mulighed for senere at flytte i en større lejlighed. Det er en fin fleksibilitet, som vi også benyttede os af, men vi har altid boet i nummer 25, bare på forskellige etager.

3B formanden lægger ikke skjul på, at Høje Gladsaxe's unikke udsigt også tæller med i det store regneark som afgør, hvor man vælger at slå rødder:

- Udsigten herude er jo sublim. Den er det første, jeg kigger på, når jeg står op om morgenen, og den er det sidste, jeg ser ud over, inden jeg går i seng.

Når familier i dag vælger at slå sig ned i Høje Gladsaxe, er årsagen ikke den samme, som den var for 50 år siden. Dengang valgte folk selv at flytte ind, men nu er situationen mange gange den, at nye beboere kommer til, fordi kommunen har anvist dem en lejlighed.

- En del af de familier, som flytter ind nu, gør det fordi, de ikke har andre muligheder, og det betyder, at både kommunen og boligselskaberne i Høje Gladsaxe skal være meget bevidste om, hvordan beboersammensætningen udvikler sig, siger John Christensen.

Han understreger, at Gladsaxe Kommune og de fem boligselskaber altid har haft et tæt og godt samarbejde, når det drejer sig om at bevare en god blanding af unge, gamle, danskere og nydanskere i bebyggelsen.

- Det er vigtigt, at det ikke tipper over til en ene eller anden side. Vi skal kunne være her alle sammen, og jeg ved fra de forskellige beboergrupper herude, at de også selv er interesserede i, at der er en god blanding, slår 3B's formand fast.

Igenom de fire årtier, John Christensen har tilbragt i Høje Gladsaxe, har området ændret karakter, både til det bedre og til det mindre gode. Som et eksempel på det sidste nævner han, at det som før var drengestreg, nu er mere alvorlig kriminalitet, og det er noget, som der bliver set meget alvorligt på.

- Hver især og sammen gør boligselskaberne og kommunen utroligt meget for at have lokale tilbud til beboerne uanset deres baggrund. "Pulsens", som vi driver i fællesskab, er et godt eksempel på det, men også boligsel-

skabernes mange klubber er med til at sikre sammenhold beboerne imellem og gør, at vi får en følelse af at være fra Høje Gladsaxe, understreger John Christensen.

3B's formand har været aktiv i boligselskabet siden 1989, og der er løbet meget vand under åen siden da. Blandt andet er samarbejdet mellem de fem boligselskaber tættere og mere tillidsfuldt end set i lang tid. Før i tiden var hvert selskab mere sig selv og tog vare om sine egne sager og interesser.

I tidens løb har bebyggelsen dog haft store, fælles udfordringer, bl.a. den dyre og langvarige renovering, og det har med årene ændret samarbejdet:

- Det er som om, at når nogen udefra trykker på Høje Gladsaxe, så rykker vi bare endnu tættere sammen, slår formanden fast.

Fremtiden for Høje Gladsaxe byder på mere renovering. Nordfacaden står for tur, og hvor omfangsrig renoveringen bliver afhænger i høj grad af Landsbyggefonden, som skal bidrage til projektet, hvis pris forventes at løbe op i den trecifrede millionklasse.

- Mit drømmeprojekt er, at vi kan få sat en glasfacade i og samtidigt ændre hele farveindtrykket af bebyggelsen. Vi ved ikke endnu, hvor mange penge vi kan få fra fonden, men en ting er sikkert, vi skal have renoveret nordfacaden, siger John Christensen om den del af Høje Gladsaxe, som står nøjagtigt som for fem årtier siden.

Formanden for 3B runder snart de syv årtier, men efter 25 år i bestyrelsen er han ikke helt afklaret over sin egen fremtid i beboerdemokratiet:

- Jeg har jo før meldt min afgang, men mine afløsere stod ikke lige frem i kø for nu at sige det mildt, griner John Christensen, der er på sin femte formands-turnus. At beboerdemokratiet overlever er han dog ikke i tvivl om:

- Renoveringen af nordfacaden skal nok få beboerne op af stolen og ned til generalforsamlingen. Og den dag vi ikke længere er i stand til at vælge en bestyrelse herude, så overtager Organisationsbestyrelsen inde i København styringen af vores boligselskab, og det garanterer jeg for, at det kommer ikke til at ske, slutter han.

-moan

Foto: John Brown Brabant Althoff-Andersen

Fredningen er jo for evigt

John Brown Brabant Althoff-Andersen

Næstformand FSB, byrådsmedlem Gladsaxe Kommune 1998 - 2013 og beboer siden 1975

En dag kom borgmesteren hen til mig og sagde, at nu måtte jeg se at blive medlem af byrådet, fordi det var bedre at have mig indenfor i stedet for at rende rundt herude i Høje Gladsaxe og lave ballade i tide og utide, griner John med de mange navne, i daglig tale blot "John Mangelavne".

Der var dog det problem med den daværende bykonge Ole Andersen's ønske, at John Mangelavne ikke var medlem af noget parti, men det havde borgmesteren også en løsning på, og den nye kandidat blev hurtigt udstyret med en partibog af den socialdemokratiske slags.

Det blev til 16 år i byrådet og en titel af viceborgmester for John Mangelavne, hvis stemmetal også afslørede,

at borgmesteren havde andet end John Mangelavne's lyst til at lave ballade i tankerne, da han fik ham opstillet til kommunalvalget. Med knap 800 personlige stemmer, mere end halvdelen af alle afgivet i Høje Gladsaxe, bidrog opstillingen nemlig i høj grad til socialdemokraternes valgresultat.

Fra de mange års arbejde i byrådet er der særligt én indsats, som FSB's næstformand lægger vægt på.

- Jeg har været med til at frede de grønne områder omkring Høje Gladsaxe, og fredningen er jo for evigt, så jeg har været med til at sikre en af bebyggelsen's vigtigste kvaliteter for de kommende generationer. Det er mit største, politiske bidrag til Høje Gladsaxe, og den mest

afgørende er fredningen af Utterslev Mose og Gyngemosen, slår John Mangelavne fast.

Høje Gladsaxe har været hans og familiens hjem siden 1975, og som for mange andre beboere var det ikke mindst udsigten, der trak.

- Konen og jeg kørte herud en dag og tog elevatoren op til 15. sal. Solen var ved at gå ned i horisonten, og så var vi solgt. Dagen efter gik jeg ned og blev skrevet op til en lejlighed i alle fem boligselskaber, og efter tre måneder blev vi så tilbudt et nyt hjem.

Han og konen havde kun et krav til en lejlighed i Høje Gladsaxe, nemlig at den lå mindst ti etager oppe. Tilbudet var på 13. sal, så der blev takket ja, uden at lejligheden overhovedet var blevet set.

- Senere fik vi en lejlighed på 15. sal, og jeg måtte investere i en ny kikkert, men vi har altid boet i nr. 31, siger FSB's næstformand, som hver dag sidder sammen med konen ude på altanen og nyder den fantastiske udsigt.

I de 39 år han og familien har boet i Høje Gladsaxe, har livet i bebyggelsen ændret sig. Eksempelvis er der ikke helt den samme Høje Gladsaxe "ånd" længere.

- Der er jo snart ikke nogen tilbage fra bebyggelsens første år, og det kan man godt mærke. Men i vores boligselskab arbejder vi på at bevare sammenholdet, bl.a. får

alle deltagerne på vores årlige generalforsamling en gave, hvor boligselskabets navn står på. Det er kun en lille ting, men på den måde erindrer vi beboerne om, at de bor i vores boligselskab.

I 1989 var der i anledning af 25 års jubilæet en fodboldkamp på plænerne nede foran Høje Gladsaxe, hvor byrådet, medarbejderne i fællesdriften og bestyrelserne spillede med og mod hinanden.

- Det var en kæmpe fest og nogle dramatiske fodboldkampe. Når der blev scoret, kunne vi høre folk juble helt oppe på altanerne. Særligt en straffespark-scoring med hælen og ryggen til målet vakte jubel, og det tror jeg ikke, vi kommer til at opleve igen, hverken jublen eller hælscoringen, griner John Mangelavne.

Han og konen befinder sig godt i Høje Gladsaxe og kunne ikke drømme om at bo andre steder. De dagligdags indkøb er også blevet en del lettere, efter der er åbnet to supermarkeder nede i centret.

- Før i tiden steg beboerne ud af deres biler med hænderne fulde af indkøbsposer, men nu kan man købe alt, hvad man skal bruge i hverdagen her i Høje Gladsaxe, det er et kæmpe fremskridt, runder John Mangelavne af.

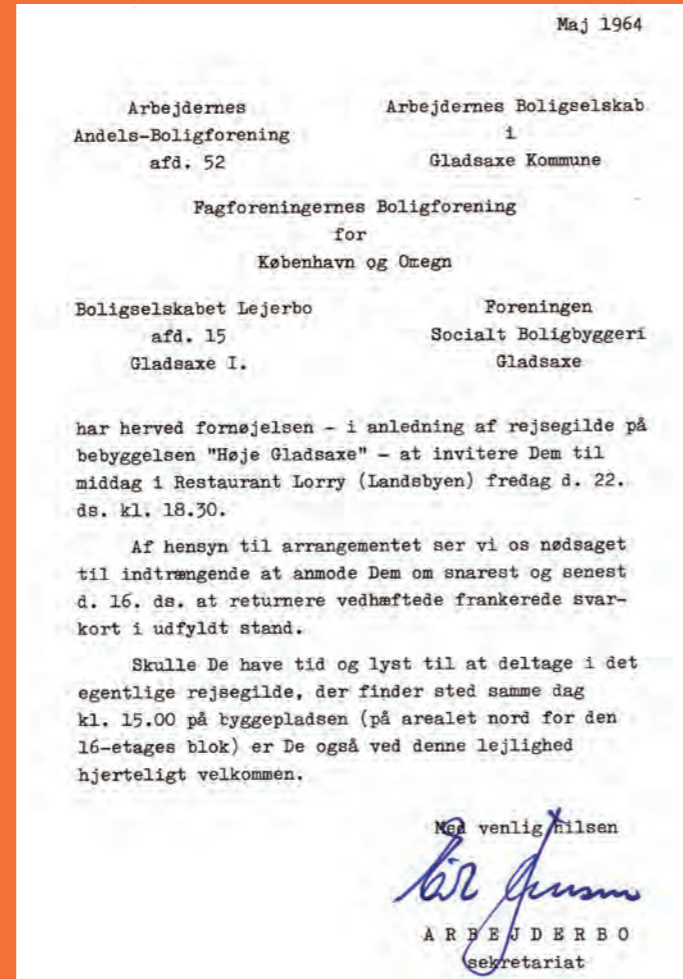
moan

Billedet er fra John Mangelavne's arkiv og er taget den 26. juni 1964. Til højre ses den nu lukkede Høje Gladsaxe Campingplads. Den var særligt populær blandt beboerne i de små lejligheder, hvis gæster kunne overnatte i telt på campingpladsen.

Forside og inderside fra invitationen til rejsegildet for Høje Gladsaxe og den efterfølgende middag på Lorry.
Kilde: John Brabant's arkiv

Det er jeres område og jeres hjem

Af Jannie Møgelgaard, beboerrådgiver

Det boligsociale arbejde har eksisteret siden, Høje Gladsaxe blev bygget. Dengang var det dog ikke en del af boligselskabernes opgaver, men beboerne selv som gjorde arbejdet. Jeg vil påstå, at den boligsociale indsats for 50 år siden havde det, som vi i dag arbejder hårdt på at få genetableret: Omsorg for hinanden, nabohjælp, hyggeklubber, hjælp til sine børn, kendskab til hinanden.

Igen gennem bestyrelsesarbejdet blev der dengang i 1960'erne etableret diverse klubber og ordninger. Der var blandt andet en børnepasningsordning i det nuværende seniorcenter, hvor der altid var en hjælpsom beboer, som kunne se efter andres børn. Billardklubber, hyggeklubber, ture for beboerne og de med tiden faste traditioner, der blev fejret med maner. Alt sammen muliggjort med ulønnede beboere, der havde en ide om, at Høje Gladsaxe skulle være et godt sted at bo. Beboernes aktiviteter har udviklet sig igennem årene, og i dag har alle fem afdelinger et solcenter, fitness rum og klubber med diverse tilbud for beboere i alle aldre.

I slutningen af 1990'erne blev der nedsat et udvalg på initiativ af klubleder Per Uno og SFO leder Flemming Larsen, to ildsjæle der igennem mange år havde arbejdet med områdets børn og unge. Der blev udpeget to fra hver afdelingsbestyrelse, der fungerede som lytteposter og igangsættere. Der blev afholdt ungemøder fire gange om året, hvor nye ideer og problemstillinger blev drøftet. Når jeg ser i referaterne, så er der, som i dag, problemer med ophold i vaskerier, knallertkørsel, larm på boldbanerne og almindelige udfordringer med de unge. Børn og unge larmer, og det har de nok alle dage gjort, og det vil de også gøre fremover.

Omkring 2003 blev det muligt for større boligområder at søge Landsbyggefonden om økonomisk støtte til ansættelse af en medarbejder. Arbejdsopgaven var ikke klart defineret, men man kunne se, at der på det tidspunkt var brug for en indsats for at koordinere og samle alle de forskellige tiltag, der var igangsat. Det var indsatsen i forhold til det børnesociale felt som var i fokus. Flemming Larsen og den nuværende Børne- og Kulturdirektør Svend Erik Hase skrev til fonden, og det blev den første ansøgning der gik igennem både Gladsaxe Kommune og Landsbyggefonden. Jeg arbejdede på det tidspunkt på Høje Gladsaxe SFO og blev ansat som den første beboerrådgiver i Høje Gladsaxe i 2004.

Jeg kan huske, at beboerrådgivningen havde kontor i den gamle hælbar, det er de lokaler som i dag er forebyggelsescenter. Jeg skulle møde mandag morgen kl. 9.00, jeg hilste på de ansatte i Arbejdernes Boligselskab og gik så ned på det som skulle være min arbejdsplads i foreløbigt 10 år.

Jeg havde en computer, 20 tomme røde mapper, en kaffemaskine og en telefon. Der sad jeg så og tænkte: Hvad i himlens navn laver jeg her, hvad skal jeg, og hvordan starter man sådan noget op?

Jeg vidste, at i Værebros havde man i mange år haft en beboerrådgivning, som var ledet af Kirsten Wedel, hun måtte kunne hjælpe mig, og det gjorde hun. Hun har fungeret som min mentor siden, og den dag i dag har vi stadig et tæt samarbejde. Jeg kom i en uges praktik hos hende, jeg fik lurt hendes arbejdsmetoder, og hun kunne vejlede og støtte mig i det kommende arbejde.

En af de væsentligste ting hun lærte mig var at tage udgangspunkt i alle de mennesker og tiltag, der var i forvejen. At få dem til at spille sammen, så vi alle i området havde kendskab til det, der allerede fungerede. Dette har jeg arbejdet efter lige siden, der er ikke nogen grund til at opfinde noget nyt, så hellere støtte op omkring og udvikle det, som i forvejen fungerer.

De første par år gik med at få samarbejdspartnerne til at tænke i en strategi på særligt det børnesociale område. Klub Varmecentralen var en meget vigtig samarbejdspartner. Vi fik udviklet nogle gode aktiviteter og samarbejdsformer, SSP skole, og politi blev indblandet, og vi kunne nu sige, at vi havde en koordineret indsats for de unge.

(Fortsættes på næste side)

(Fortsat fra foregående side)

Vi fik hjulpet de unge, som var udenfor skolesystemet, vi fik kortlagt de problemstillinger, som området havde, og der blev igangsat projekter for dem. Det blev til et værested for de unge, der var blevet for gamle til klubben. Det fungerer den dag i dag bare på en lidt anden måde. Det blev til Skur 2 for de ældre beboere, som tidligere havde en skurvogn på parkeringspladsen. Der er nu ansat to

medarbejdere på fuld tid, og vi har et fint tilbud til udsatte borgere. Pigegruppen blev etableret, da der henvendte sig nogle piger med anden etnisk baggrund, de brugte ikke klubben, så de havde et behov for deres eget tilbud. Med tiden blev det så også et tilbud for deres mødre, og der er i dag syv forskellige kvindegrupper.

Mange forskellige og sjove ting blev iværksat, og jeg tror, at ind imellem så blev der rystet lidt på hovedet af

Jane, Jannie, Mette og Mohammed fra Beboerrådgivningen. Foto: Ivan Kjær

nogle af de nye ideer. Ofte hørte jeg: ”Det går ikke Jannie, det kan man ikke, og det vil ikke lykkes”. Dengang var der ikke så meget økonomi med i beboerrådgivningen, så rammerne var små, men det betød så også, at vi måtte tænke alternativt. Der blev klunset, tigget og søgt midler alle mulige steder. Der var energi i projekterne, og alle hjalp til.

Den første cirkusuge, hvor Cirkus Panik kom til vores område, var en uge i sommerferien. Dengang var det Røde Kort, som havde bestilt og betalt det til os. Den uge var de større unge aktive hele ugen, de passede på teltet i nattetimerne, de hjalp med opsætning, og vi havde fem mødre, der hver dag lavede varmt mad til alle 80 deltagende unge. Klubben var med, og alle hjalp til.

Denne uge blev udgangspunktet for at søge efter endnu en medarbejder, og det fik vi tildelt af Integrationsministeriet. Endnu engang blev der ansat et kendt ansigt fra området i skikkelse af Peter Jansen fra klubben. Han var kendt i området, havde deltaget i mange projekter, og han havde lyst til at deltage i det boligsociale arbejde. Hans arbejdsopgaver blev at få foreningslivet bragt tættere på områdets børn og unge.

Det blev starten på, at rådgivningen voksede, og opgaverne blev udvidet og udviklet, blandt andet etablerede vi et samarbejde med viceværterne. De er de første, der har kendskab til beboere der mistrives. Viceværterne udfører et meget stort boligsocialt arbejde, beboere som har nogle praktiske problemer henvender sig ofte til dem, og der har Høje Gladsaxe nogle rigtig gode medarbejdere. Det er også ofte viceværterne der kan se, hvis en beboer har brug for hjælp fra det kommunale system, og så er de også behjælpelige den vej.

Da vi nåede til 2008, skulle vi tænke på, om arbejdet i beboerrådgivningen skulle fortsætte, Der var en ny ansøgningsrunde i Landsbyggefonden, og denne gang kunne vi ikke nøjes med to sider fra formanden og børnedirektøren. Det boligsociale arbejde var sat på det politiske landkort, og det betød, at kravene til dokumentationen var anderledes. Alt skulle beskrives ned til mindste og målbare detalje.

Dette var en anderledes arbejdsform, men spændende og meget brugbar. Der skulle udarbejdes visioner for vores område, alle beboere skulle inddrages og høres. Skole,

daginstitutioner, politi, kommunens forskellige forvaltninger. Et konsulentfirma blev sat på opgaven, og det der før fyldte to sider blev nu til en rapport på 50. Denne rapport blev udgangspunktet for den boligsociale indsats i Høje Gladsaxe frem til 2016.

I 2012 fik beboerrådgivningen en ny bevilling fra Landsbyggefonden, og med den kunne vi byde velkommen til Jane, som står for vores beboerhus Pulsen. Huset har 8-10 forskellige brugergrupper fra slankehold til foredrag og kreativt arbejde. Samme år blev Mette ansat, og hendes opgave er at tage kontakt til virksomheder, som vil ansætte nogle af de unge fra vores område. Uddannelse og job er to af de vigtigste forudsætninger for et godt liv, og derfor har helhedsplanen som et af de væsentligste fokuspunkter at hjælpe specielt de unge igennem uddannelse eller finde et job.

Det som startede med en lille indsats er igennem årene blevet til en egentlig helhedsplan for hele Høje Gladsaxe. Det skal forstås på den måde, at nu er hele området sat i spil. Gladsaxe Kommune deltager med mange nye gode tiltag. Fra kommunens side tænkes der i skolesammenlægning, klub og SFO udvikles. Byens arena etableres, nye vandplaner der forskønner området og meget mere.

For os her i rådgivningen smitter kommunens interesse også af. Der er nu kommet en ny social koordinator på skolen, som også skal tænke i boligområdet, og der ansættes mentorer for både voksne og børn. Der er nu nedsat et udvalg bestående af kommune, Nordicom, beboerrådgivningen, Politi og boligorganisationerne. De skal tænke i tryghed og fællesskab. Sammen kan dette udvalg få udrettet nogle positive tiltag, der vil være til gavn for vores bebyggelse.

Mange nye og gode tiltag er sat i værk, men for mig skal det stadig være vores beboere, som er i fokus. Det er jeres område og jeres hjem, så det er jeres ideer og tanker, som vi her i rådgivningen skal tage udgangspunkt i.

Man kan læse meget mere om vores arbejde på www.højegladsaxe.dk

Foto: Mogens Andersen

På en varm og solrig sommerdag

*Henning Schütt, formand for Boligforeningen AAB, afd. 52
Beboer siden 1974*

Henning Schütt fik bogstaveligt talt sit medlemskort til AAB i dåbsgave. Moster og onkel ville egentligt have foræret den lille ny et sølvsæt, men på opfordring fra forældrene blev det i stedet til en livslang plads på ventelisten, som han ironisk nok aldrig har haft brug for.

- Konen og jeg sad i min lille lejlighed på Sjælør Boulevard og ledte efter noget større, da vi så annoncen for en fireværelses i Høje Gladsaxe. Min far og jeg kørte ud og så på den, og ærlig talt så den farlig ud med sit blomstrede tapet, men vi besluttede os alligevel for at søge, siger AAB formanden.

Det var en søndag, og da familien mandag morgen skulle til Mallorca, måtte faren ind til boligselskabet og skrive dem op til lejligheden. Det var ikke så let at komme af med de store boliger i Høje Gladsaxe på det tidspunkt, men alligevel var der kun én annonceret i avisen, hvorfor fandt Henning Schütt aldrig ud af.

- Så sidder konen og jeg på Pepe's Bar på Mallorca og falder i snak med et par unge piger. Den ene viste sig at bo i Høje Gladsaxe og ikke nok med det, hun var også vores kommende nabo, griner han.

Pigen, Bente, boede med sin familie overfor, og kort efter ankomsten kom hendes far over til de nyindflyttede med et par gode råd.

- Et af dem var, at jeg hurtigt skulle se at få sat min måtte fast til dørkarmen. Det forstod jeg ikke meget af, så det endte med, at Bente's far gjorde det, og senere fandt jeg ud af hvorfor: Det var yndet tidsfordriv for nogle af de unge mennesker at bruge måtterne som kasteskyts fra altanerne, husker han.

Mange af Høje Gladsaxe's første beboere kom inde fra København, hvor den omfattende byfornyelse gjorde dem midlertidigt hjemsløse. Ikke så få besluttede sig dog for at blive, og det er ikke svært at forstå for Henning Schütt.

- Vi har aldrig fortrudt, at vi flyttede herud. Vores første besøg var på en varm og solrig sommerdag, og da vi stod ude på terrassen og kiggede ned på spirrene på Roskilde Domkirke, så var vi solgt.

De 40 år, Henning Schütt har boet i Høje Gladsaxe, er ikke gået ubemærket hen over den store bebyggelse. Blandt andet var der mange flere børn før i tiden, og deres leg var med til at skabe kontakt mellem forældrene.

- Der var meget mere gang i de grønne områder, da vi flyttede ind. Der var børn alle vegne, og vi kunne sidde på terrassen og se fodbold- og håndboldkampe nede foran, husker Henning Schütt og tilføjer, at den tid nok ikke kommer igen.

-Folk er i dag mere sig selv, de engagerer sig ikke, som vi gjorde, men har travlt med deres eget, konstaterer AAB's formand.

Til gengæld viser Gladsaxe Kommune i dag mere interesse for Høje Gladsaxe, end det var tilfældet tidligere. Der er et fremragende samarbejde, mener Henning Schütt, og det skyldes ikke mindst, at man både på rådhuset og i boligselskaberne har en stærk, fælles interesse i, at bebyggelsen ikke bliver en ghetto, som det er sket med Tingbjerg lige over på den anden side af motorvejen.

- Vi vil gerne styre, hvem som bliver lejere, fordi det er vigtigt med en blandet beboersammensætning. I en tre-årig forsøgsperiode har vi derfor fået lov til at stille krav om, at kun lejere med et fuldtidsarbejde kan flytte ind, og den ordening kan jeg godt forestille mig bliver permanent, understreger AAB's formand.

Henning Schütt vurderer også, at de kommende år vil betyde en styrkelse af det lokale indkøbscenter, udover den som allerede er i gang, men han er også lidt bekymret for, om kommunen forlader institutionerne i Høje Gladsaxe: - De har opsagt to af deres lejemål, der fungerede som fritidsklubber, og de sidste tre kan jeg da godt frygte lider samme skæbne, siger Henning Schütt.

Frygt var også den følelse, han fik, da han engang havde vovet sig op på taget:

- Jeg havde fået den tidligere driftschef med på at vise mig taget, så vi gik ned i nummer 19 op op til lugen. Jeg turde ikke engang gå ud på taget, så jeg blev stående i hullet, mens han gik hen til kanten og sprang ud. Mit hjerte var simpelthen ved at springe ud af brystet, men så kom hans hoved lige pludseligt til syne over kanten, griner Henning Schütt. Hvad han ikke vidste dengang var nemlig, at taget på Høje Gladsaxe har en ekstra kant, som driftschefen hoppede ned på.

- Det var sgu en lidt grovkornet spøg, fordi vi havde problemer med selvmord herude dengang, men jeg fik da en oplevelse for livet, slutter formanden for Boligforeningen AAB's afdeling 52.

-moan

Varmeanlæggets ældste del står nøjagtigt, som da den blev installeret i 1964, inkl. de kulørte 60'er farver. Oprindeligt havde Høje Gladsaxe sit eget kul- og oliefyrede fjernvarmeverk, men siden 1986 er varmen kommet fra det lokale kraftvarmeverk.

Hver tirsdag og torsdag går Pulsens Gå-Klub en fire km. rute rundt i området. Klubben er fælles for boligselskaberne.

Den store renovering

Allerede tilbage i 1970'erne stod det klart, at betonkonstruktionen i Høje Gladsaxe's store bygninger havde nogle problemer, ikke mindst i elementsamlingerne. De første undersøgelser gik i gang, og de blev indledningen til et af Danmarks største og dyreste renoverings projekter nogensinde.

Undersøgelserne blev løbende udvidet, som problemerne blev blotlagt og voksede. Projektet, der oprindeligt havde et budget på 35 mio. kroner, endte med at koste godt en halv mia. og tage fem år fra 1987 til 1992.

Renoveringen blev forsinket undervejs, da det hurtigt stod klart, at Bolind ikke kunne løfte den store opgave at stå for byggeledelsen. Det blev i stedet overladt til Kooperativ Byggeindustri A/S sammen med en udskiftning af både den rådgivende ingeniør og arkitekt.

Projektet satte beboerdemokratiet på prøve, men sammenholdet viste sig, trods de mange forsinkelser og fordyrelser undervejs, at være stærkt. Endda så stærkt, at det i sidste ende lykkedes at overbevise en meget modstræbende kommune om, at det var en god ide at inddække de sydlige facader og dermed give beboerne en større lejlighed i form af en udestue.

Om denne inddækning skriver arkitekt Anders Dragheim i publikationen "22 Overfrakker, Facadeinddækninger - en eksempelsamling", Bygge- og Boligstyrelsen, 1997:

Til istandsættelsen af Høje Gladsaxe valgtes en beskyttende glasinddækning af de beskadigede facader fremfor en traditionel betonrenovering. Konstruktionen består af stormaskede aluminiumgitre, der både afskærmer betonen og afstiver glasfacaden. Der er isat etagehøje skydedøre af hærdet glas, der giver maksimal mulighed for ventilation og varmeudluftning. Med dørene lukket kan altanerne benyttes fra marts til oktober. Altanerne fungerer i dag som Danmarks største solfanger. Den 24.000 kvm glasinddækning har givet bebyggelsen en varmebesparelse på 20 pct., svarende til 2.300.000 kWh pr. år.

Facaderne mod nord gennemgik en mindre renovering, hvor der blandt andet blev etableret katodisk beskyttelse af armeringsstålet i betonen.

-moan

De fem boligselskaber i Høje Gladsaxe

Arbejdernes Boligselskab Gladsaxe, afd. 30: 365 boliger

Arbejdernes Andels-Boligforening, afd. 52: 395 boliger

Boligforeningen 3B, afd. 3037: 399 boliger

Foreningen Socialt Boligbyggeri i Gladsaxe, afd. 8.66: 365 boliger

Boligselskabet Lejerbo i Gladsaxe, afd. G 15.0: 395 boliger

Høje Gladsaxe

- A FRITIDSHJEM
- B PRÆSTEBOLIG
- C SKOLEBETJENTBOLIG
- D GYMNASIKSALE
- E KENNEDY - SKOLEN
- F ÅBENPLAN - SKOLEN
- G DAG HAMMERSKJØLD - SKOLEN
- H GYMNASIKSALE
- I SKOLERNES FELLES - AREAL
- J LUNDEGÅRDENS BØRNEINSTITUTIONER
- K DEN INTERNATIONALE SKOLE
- L HARALDS KIRKEN
- M SØBORG GYMNASIUM
- N PUNKTHUS: SELSKABSLOKALER, LÆGER, TANDLÆGER, KONTORER, PLEJEHJEM, KOLLEGE, BYGGEADMINISTRATION
- O BUTIKSCENTER HOJE GLADSAXE TORV 2
- Q BUTIKSCENTER UNDERETAGE: BØRNEPARKERING, ERGOTERAPI
- R HØJHUSE BEBOELSE
- S VASKERIER
- T GARAGEGARDE
- U SERVICESTATION
- V LAVHUSE BEBOELSE
- X ØSTCENTER (LILLE CENTER) HOJE GLADSAXE 2
- Y AUTOVÆRKSTED
- Z UNGDOMSKLUB
- Å VARMECENTRAL
- Ø HYLDEGÅRDENS BØRNEINSTITUTIONER
- Å BYGGELEGEPLADS
- ⦿ HER STÅR DE

HØJE GLADSAXE

50

1 9 6 4 - 2 0 1 4

Boligforeningen
3B Høje Gladsaxe

fsb

